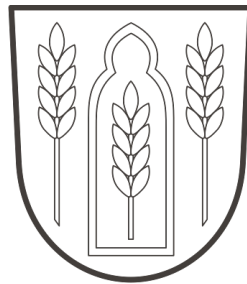
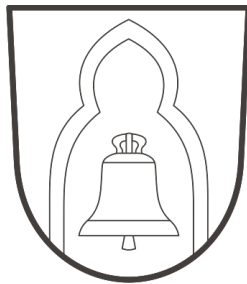

Návrh
znaku a vlajky

pro obec

VYKÁŇ

Právo na znak a vlajku:

Zákon o obcích (obecní zřízení) v paragrafu § 34a stanoví, že:

(1) Obce mohou mít znak a vlajku obce.

(2) Předseda Poslanecké sněmovny může obci, která nemá znak nebo vlajku obce, na její žádost znak nebo vlajku obce udělit. Předseda Poslanecké sněmovny může na žádost obce změnit znak nebo vlajku obce.

(3) Obce a jimi zřízené nebo založené organizační složky a právnické osoby mohou užívat znak a vlajku obce. Jiné subjekty mohou užívat znak obce jen s jejím souhlasem. K užívání vlajky obce není nutný její souhlas.

Právo užívat obecní symboly uděluje předseda Poslanecké sněmovny na základě doporučení Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu.

Žádosti o udělení symbolů obce projednává Podvýbor pro heraldiku a vexilologii, který je součástí Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu, jenž vyslovuje souhlas s návrhy znaků a vlajek obcí.

Evidenci žádostí o udělení obecních symbolů vede Podvýbor pro heraldiku, který současně publikuje informace o nových obecních symbolech České republiky v systému REKOS (Registr komunálních symbolů): <http://rekos.psp.cz/>

Tvorba nových obecních symbolů:

Znak a vlajka musí respektovat soubor více či méně pevně stanovených heraldických a vexilologických zásad a musí rovněž vykazovat zřetelný významový vztah k lokalitě, kterou reprezentují.

Mezi relevantní tématické okruhy pro tvorbu znaku patří například konstituce tzv. mluvícího znamení (vyjádření názvu obce), reflexe historické pečetní či razítkové symboliky obce, vyjádření patrona obce, odkaz na význačné události nebo pověsti a mýty v dějinách obce, připomenutí erbovních motivů někdejších feudálních majitelů obce či panství, poukaz na specifické historické či současné řemeslné a jiné pracovní aktivity obyvatel obce, nebo vykreslení určitého relevantního přírodního motivu krajiny, do níž je obec zasazena.

Vlajka obce by měla odpovídat podobě či symbolice znaku obce. Jednou z možností je konstituce geometricky koncipované vlajky ve formě kombinace horizontálních či vertikálních pruhů a případně dalších geometrických obrazců, barevně odvozených ze znakových tinktur a doplněných fakultativně o některé relevantní znakové figury pro zdůraznění neopakovatelnosti každé vlajky. Často - a zejména u lokalit bez městského statutu, kde vzniká vlajka současně se znakem - se přistupuje rovněž k tzv. opakování znaku, což znamená, že vlajka obce má stejnou či velmi podobnou figurální kompozici jako obecní znak.

Znak obce:

PEČEŤ OBCE:

Archivní průzkum potvrdil existenci pečeti obce Vykáň.

Doklady představují otisky pečeti černou barvou na papírový a kartonový podklad v Popisech hranic Stablního katastru a v Indikačních skicách Stablního katastru, tj. v archivních fondech Národního archivu v Praze z první poloviny 19.století.

Pečeť obce má vertikálně oválný tvar a obsahuje nahoře po obvodu pečeti opis „PANSTVY KAUNITZ“ a pod tímto

opisem vyobrazení knížecí koruny a knížecího pláště s nápisem „OBEC WIKAN“.

Symbolika pečetního obsahu je tedy zcela zřejmá, když spočívá ve vyjádření tehdejší příslušnosti obce k panství Kounice v majetku knížecí rodiny Lichtenštejnů.

NÁVRH ZNAKU OBCE:

Návrh znaku obce se člení do 13 variant a vychází jednak z tematiky výše popsané historické pečeti obce a jednak z několika zajímavých a heraldicky relevantních historických motivů, které reflektuje prostřednictvím následujících obecných (tj. z reality odvozených a graficky adekvátně stylizovaných) a heraldických (tj. geometrickým dělením štítu konstituovaných) znakových figur:

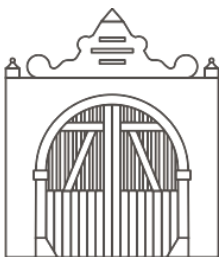

-Heraldická figura zlato-červeného dělení nebo polcení štítu v různých modifikacích odkazuje na rodový erb Lichtenštejnů, vlastníků panství Kounice, k němuž Vykáň před konstitucí obecního zřízení patřila, a tím také na historickou pečeť obce s nápisy označujícími panství a obec a s obrazem knížecího pláště a knížecí koruny, tj. obrazem odkazujícím právě na příslušnost Vykáně k lichtenštejnskému panství.

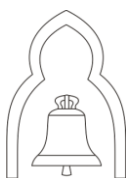
-Obecná figura medvěda (resp. vyrůstající poloviny medvěda nebo medvědí tlap) představuje atribut sv.Havla a odkazuje tedy na starobylý vykáňský kostel sv.Havla se zvonící.

-Obecná figura obilného klasu (či trojice obilných klasů) symbolizuje historicky zemědělskou povahu obce a připomíná rovněž místní sochu sv.Donáta (ochránce úrody před krupobitím a bouřkou, k jehož atributům patří mj. také snopy obilí).

-Obecná figura brány do selského statku či dvora připomíná místní stavební památky zemědělské minulosti obce.

-Obecná figura trojice hřibů je převzata z erbu na jednom ze statků - konkrétně ze statku čp.5 rodiny Hřibů, k němuž se vážou místní pověsti, například o tom, že zde dříve stávala tvrz, nebo o pokladu (o zlaté kachně).

-Obecná figura prázdného gotického okna (variantně vyrůstajícího z dolního okraje štítu) a také figura zvonu představují alternativní vyjádření kostela sv.Havla se zvonící.

-Obecná figura dvou býčích rohů je odvozena z erbu Jana Vrbíka z Tismic, který se na počátku 15.století uvádí jako vlastník obce, přičemž býčí rohy odkazují také na historickou variantu názvu obce "Bykáň".

Heraldická pravidla o barvách a kovech:

Při realizaci návrhu znaku lze postupovat tak, že se jednotlivé varianty návrhu znaku od sebe liší kromě kompozičního řešení také v barevném provedení. Pokud jde o zvolení barev znaku v obecné rovině, existuje v heraldickém tvarosloví pravidlo o nemožnosti pokládání barvy na barvu a kovu na kov. V klasické komunální heraldice českých zemí hovoříme o šesti základních tinkturách, k nimž posléze přibýly další doplňkové tinktury, kupříkladu tzv. přirozené barvy. Dvě z oněch základních tinktur jsou tzv. kovy - zlatá neboli žlutá a stříbrná neboli bílá, zatímco ostatní - červená, modrá, zelená a černá - patří do kategorie barev. Je tedy možno volit buď kovový štít (resp. kovové pole štítu) a barevné figury, či opačně barevný štít (resp. barevné pole štítu) a figury kovové. V obou případech je přitom vhodné zachovat co nejmenší možný počet tinktur.

Blason neboli popis variant návrhu znaku obce:

Varianta 1:

„Ve zlatém štítě z červené paty vyrůstající medvěd ve skoku přirozené barvy s červenou zbrojí.“

Varianta 2:

„Vlevo dělený štít. V pravém stříbrném poli medvěd ve skoku přirozené barvy s červenou zbrojí. Levé pole zlato-červeně dělené.“

Varianta 3:

„Ve zlato-červeně vlevo děleném štítě vpravo medvěd ve skoku přirozené barvy s červenou zbrojí, vlevo zlatý obilný klas.“

Varianta 4:

„V zeleném štítě tři zlaté obilné klasy, krajní s listem odkloněné a přidržované zlatými medvědími tlapami s červenou zbrojí vyrůstajícími z okrajů štítu.“

Varianta 5:

„V zeleném štítě stříbrná prázdná barokní brána do dvora, v ní zlatý medvěd ve skoku s červenou zbrojí.“

Varianta 6:

„V modrém štítě stříbrná prázdná barokní brána do dvora, v ní zlatý medvěd ve skoku s červenou zbrojí.“

Varianta 7:

„V zeleném štítě stříbrná barokní brána do dvora se zlatými vraty provázená nahoře v rozích a dole třemi zlatými hříby.“

Varianta 8:

„V červeném štítě pod třemi červenými hříby ve zlaté hlavě stříbrná barokní brána do dvora se zlatými vraty provázená po stranách po jednom zlatém obilném klase.“

Varianta 9:

„V červeném štítě pod zlatou zvýšenou hlavou stříbrná barokní brána do dvora se zlatými vraty vyrůstající z dolního okraje štítu.“

Varianta 10:

„V červeném štítě tři zlaté obilné klasy, prostřední snížený ve stříbrném prázdném gotickém okně.“

Varianta 11:

„V modrém štítě tři zlaté obilné klasy, prostřední snížený ve stříbrném prázdném gotickém okně.“

Varianta 12:

„V modrém štítě zvon v prázdném gotickém okně vyrůstajícím z dolního okraje štítu, obojí zlaté.“

Varianta 13:

„Ve zlatém štítě mezi červenými býčími rohy nahoře medvěd ve skoku přirozené barvy s červenou zbrojí, dole červený zvon.“

Vlajka obce:

Při tvorbě návrhu obecní vlajky platí, že námět nebo podoba vlajky musí korespondovat s figurálním obsahem či podobou návrhu znaku. Tuto zásadu lze realizovat ve třech základních intencích:

I-Přistoupením k tzv. opakování znaku (ať již k tzv. doslovnému či tzv. částečnému opakování znaku), což znamená, že se v listu vlajky objeví zcela totožné figury ve stejné či obdobné kompozici jako ve znakovém štítu.

II-Zjednodušením znakových figur do geometrické kombinace pruhů s totožnými barvami.

III-Vzhledem ke konkrétnímu případu vyváženou kombinací postupů I. a II..

V případě návrhu vlajky pro obec Vykáň se přitom ukazuje jako adekvátní postupovat takto:

-Varianty 1, 13 = opakování všech znakových figur s posunutím figurálního těžiště do žerďové poloviny listu vlajky.

-Varianty 2, 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12 = doslovné opakování znaku.

-Varianty 4, 7, 8 = kompozičně modifikované opakování znakových figur.

Popis variant návrhu vlajky obce:

Varianta 1:

„List tvoří dva vodorovné pruhy, žlutý a červený, v poměru 7:3. V žerďové polovině žlutého pruhu z dělicí linky vyrůstající hnědý medvěd ve skoku s červenou zbrojí. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 2:

„List tvoří bílá žerďová část s hnědým medvědem ve skoku s červenou zbrojí a vlající část tvořená dvěma vodorovnými pruhy, žlutým a červeným. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 3:

„List tvoří žlutá žerďová část s hnědým medvědem ve skoku s červenou zbrojí a červená vlající část se žlutým obilným klasem u dělicí linky. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 4:

„Zelený list se třemi žlutými obilnými klasy, krajními s listem odkloněnými a přidržovanými žlutými uťatými medvědími tlapami s červenou zbrojí. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 5:

„Zelený list s bílou prázdnou barokní bránou do dvora, v ní žlutý medvěd ve skoku s červenou zbrojí. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 6:

„Modrý list s bílou prázdnou barokní bránou do dvora, v ní žlutý medvěd ve skoku s červenou zbrojí. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 7:

„Zelený list s bílou barokní bránou do dvora se žlutými vraty a se třemi žlutými hříby pod sebou u vlajícího okraje listu. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 8:

„Červený list se žlutým čtvrtinovým žerďovým pruhem. V pruhu tři červené hříby pod sebou. V listu bílá barokní brána do dvora se žlutými vraty provázená po stranách po jednom žlutém obilném klasu. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 9:

„List tvoří dva vodorovné pruhy, žlutý a červený, v poměru 9:31. V červeném pruhu na dolním okraji listu stojí bílá barokní brána do dvora se žlutými vraty. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 10:

„Červený list se třemi žlutými obilnými klasy, prostředním sníženým v bílém prázdném gotickém okně. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 11:

„Modrý list se třemi žlutými obilnými klasy, prostředním sníženým v bílém prázdném gotickém okně. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 12:

„Modrý list se žlutým zvonem ve žlutém prázdném gotickém okně vyrůstajícím z dolního okraje listu. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 13:

„Žlutý list se dvěma červenými býčími rohy v žerďové polovině. Mezi rohy hnědý medvěd ve skoku přirozené barvy s červenou zbrojí nad červeným zvonem. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Vyjádření k návrhu znaku a vlajky:

K variantám návrhu znaku a vlajky obce je přiloženo vyjádření PhDr. Karla Müllera, ředitele Zemského archivu v Opavě, člena expertní skupiny Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a garanta správnosti návrhů.

Z tohoto vyjádření vyplývá, že všechny varianty návrhu vycházejí z obecných zásad heraldické a vexilologické tvorby a mohou být tedy předloženy Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky s žádostí o schválení a doporučení Předsedovi PS P ČR znak a vlajku obci udělit.

PhDr. Karel Müller ve svém vyjádření uvádí následující:

„Všechny návrhy zpracované mgr. Janem Tejkalem odpovídají zásadám heraldické a vexilologické tvorby a mohou být předloženy podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny P ČR k projednání.

Autor ve svých návrzích skloubil především různé symbolické odkazy na zdejší kostel sv. Havla a staré selské statky a současně připomněl i feudální vlastníky obce.

Osobně doporučuji k využití jednoduchou variantu č. 3, příp. některou z variant s esteticky efektní siluetou gotického okna, naopak příliš nedoporučuji návrhy s obtížně slovně popsatelnými bránami do selských statků.“

Osobní pohled autora upřednostňuje ve shodě s citovaným vyjádřením figurálně

jednoduché varianty 3 a 10 s dominantní zlato-červenou kombinací znakových tinktur připomínající historickou pečeť obce.

Záleží ovšem především na zástupcích obce, kterou z předložených variant zvolí. Podmínkou je heraldická a vexilologická správnost, kterou - jak dokládá přiložené vyjádření - splňují všechny předložené varianty návrhu.

Poznámky k zásadám heraldické a vexilologické tvorby:

V současné právní terminologii figuruje jako primární pojem „vlajka“. Ve vexilologické terminologii se pak hovoří o vlajce, nebo o praporu dle způsobu užití. V rámci tohoto textu užíváme právně závazný pojem „vlajka“.

Poměr stran (šířky a délky) listu vlajky je dle metodického pokynu Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky shodný s poměrem stran státní vlajky České republiky – tj. 2:3.

Na list vlajky nelze položit znakový štít – vlajka musí být svébytným symbolem, nikoliv jen podkladem pro znak.

Pojmy „zlatá“ a „stříbrná“ (tinktura) u znaku nahrazují u vlajky pojmy „žlutá“ a „bílá“ (barva).

V heraldice se pravá a levá strana popisují z pohledu štítonoše. Z pohledu pozorovatele je tedy heraldicky pravá strana vlevo a heraldicky levá strana vpravo.

Neudává-li se v blasonu orientace figury, má se za to, že je orientována doprava.

U heraldických tinktur – to znamená barev a kovů – se neudávají odstíny. Při konkrétním zobrazení platí obecné pravidlo o vhodnosti tmavších a sytějších odstínů. Odstíny ve výtvarném řešení návrhu symbolů obce proto nejsou zcela závazné a lze je upravovat.

Heraldika počítá s vysokou mírou stylizace zobrazených znakových figur. Figura by měla být jednoznačně rozpoznatelná, což ovšem neznamená, že má být zobrazena realisticky – může být například proporčně upravená tak, aby co nejvíce vyplňovala prostor znakového štítu, nebo mohou být její jednotlivé komponenty zobrazeny v upravených proporcích v závislosti na celkové kompozici znaku.

Primární je v heraldice blason neboli slovní popis a sekundární kresebná podoba neboli vizualizace blasonu, což znamená, že stejný znak může mít několik výtvarných podob (i současně užívaných).

---

dne 20.11.2017, Mgr. Jan Tejkal

Přílohy:

- 1. Výtvarná realizace variant návrhu znaku a vlajky obce*
- 2. Reprodukce archivních a knihovních podkladů*
- 3. Kladné vyjádření člena expertní skupiny Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky*